دبیر انجمن صنایع نساجی ایران پاسخ داد:

تجربه موفق ترکیه در صنعت نساجی؛ الگویی برای ایران

دبیر انجمن صنایع نساجی ایران با اشاره به تجربه موفق ترکیه در توسعه صنعت نساجی و پوشاک، تاکید کرد: این کشور با سیاست‌گذاری‌های جامع، حمایت‌های مستمر دولتی و تمرکز هدفمند بر صادرات توانسته نساجی را از یک صنعت اشتغال‌زا به یکی از ارکان اصلی اقتصاد خود تبدیل کند؛ الگویی که برای کشورهای در حال توسعه قابل تکرار است.

سید شجاع الدین امامی رئوف در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه صنعت نساجی و پوشاک ترکیه، که زمانی با هدف ایجاد اشتغال پایه‌گذاری شد، امروز به یکی از ستون‌های اصلی اقتصاد این کشور تبدیل شده، گفت: این صنعت با سیاست‌گذاری‌های هوشمندانه، حمایت‌های جامع دولتی و تمرکز بر صادرات، نه تنها رشد چشمگیری را تجربه کرده، بلکه به الگویی موفق برای کشورهای در حال توسعه تبدیل شده است.

صنعت نساجی و پوشاک به دلیل ظرفیت بالای ایجاد اشتغال و ارزش افزوده، می‌تواند موتور محرک توسعه اقتصادی کشورها باشد. ترکیه یکی از نمونه‌های برجسته موفقیت در این حوزه است که با برنامه‌ریزی بلندمدت و سیاست‌های حمایتی مناسب، این صنعت را به سطحی قابل توجه رسانده است.

به گفته وی این صنعت حدود هشت دهه پیش با تأسیس بانک توسعه دولتی ترکیه بنیان‌گذاری شد. هدف اولیه، ایجاد اشتغال و درآمد برای مردم بود اما به مرور زمان نساجی و پوشاک به یکی از ارکان اصلی اقتصاد ترکیه تبدیل شد. در دهه‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰، این صنعت نزدیک به ۴۰ درصد از درآمد ارزی صادرات کشور را تأمین می‌کرد. نساجی و پوشاک نه تنها در نیمه دوم قرن بیستم و دهه نخست قرن بیست‌ویکم محرک اصلی رشد اقتصادی ترکیه بود، بلکه امروزه نیز نقش مهمی در توسعه مناطق جنوب شرقی و شرقی کشور ایفا می‌کند. تجربه ترکیه مشابه مسیر موفقیت کشورهای آسیایی مانند ژاپن، کره جنوبی، تایوان و چین است و اکنون در کشورهایی نظیر هند، ویتنام، بنگلادش و پاکستان نیز در حال تکرار شدن است. این الگو نشان‌دهنده انتخاب صحیح مسیر توسعه صنعتی همراه با سیاست‌گذاری و اقدامات اجرایی پشتیبان است.

امامی رئوف با بیان اینکه کلید موفقیت ترکیه در این صنعت، جامعیت، انسجام، استمرار و انطباق سیاست‌ها با نیازهای زمان بود، تصریح کرد: حمایت‌های دولتی فراتر از تأمین مالی صرف بوده و حوزه‌های گسترده‌ای از جمله تخصیص زمین برای احداث کارخانه، مشوق‌های سرمایه‌گذاری، توسعه بازارهای صادراتی، آموزش نیروی کار، بازاریابی و برندسازی را در بر گرفته است. در نتیجه، رابطه میان صنعت نساجی و پوشاک با اقتصاد ترکیه دوسویه و سودمند بوده است؛ اقتصاد کشور بیش از سرمایه‌گذاری اولیه، از منافع اقتصادی، اجتماعی و سیاسی این صنعت بهره‌مند شده است.

به گفته دبیر انجمن صنایع نساجی ایران تولید پارچه و پوشاک ترکیه از نظر اشتغال، تعداد شرکت‌ها و حجم صادرات عمدتاً در سه منطقه مرمره، اژه و کوکوروا متمرکز است. منطقه مرمره بزرگ‌ترین خوشه نساجی ترکیه است و بیش از ۵۵ درصد اشتغال این صنعت را در اختیار دارد. این منطقه حدود ۶۵ درصد شرکت‌های نساجی و ۷۱ درصد صادرات نساجی کشور را به خود اختصاص داده است. فعالیت‌های اصلی آن شامل تولید پوشاک، نخ، گردبافی و تکمیل نساجی است. تمرکز اصلی منطقه اژه بر منسوجات خانگی، به‌ویژه حوله و لوازم حمام است. این منطقه ۱۲ درصد اشتغال، ۱۰ درصد صادرات و ۱۱ درصد شرکت‌های نساجی کشور را در بر می‌گیرد. منطقه کوکوروا حدود ۱۰ درصد اشتغال، ۱۲ درصد صادرات و ۵ درصد شرکت‌های نساجی ترکیه را دارد. محصولات اصلی آن شامل فرش ماشینی، گلیم، نخ، بافندگی و تکمیل پارچه‌های پنبه‌ای است.

وی با بیان اینکه بخش عمده سرمایه‌گذاری در صنعت نساجی و پوشاک ترکیه به ماشین‌آلات و تجهیزات اختصاص دارد، گفت: بر اساس آمار سازمان تجارت جهانی و گمرک ترکیه، واردات ماشین‌آلات نساجی، پوشاک و چرم در دوره ۱۹۶۲ تا ۱۹۷۲ بین ۱۰ تا ۵۰ میلیون دلار نوسان داشت. این رقم در دوره ۱۹۷۲ تا ۱۹۸۳ به میانگین سالانه ۱۳۰ میلیون دلار افزایش یافت و روند صعودی خود را ادامه داد؛ به‌طوری که در سال ۱۹۹۳ به ۱.۱ میلیارد دلار و در سال ۲۰۰۳ به ۲.۳۵ میلیارد دلار رسید. همچنین بر اساس آمار وزارت توسعه ترکیه، از مجموع ۵۶۷ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری صنعتی در دوره ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۱، حدود ۱۰۵ میلیارد دلار به صنعت نساجی و پوشاک اختصاص یافته است.

به گفته دبیر انجمن صنایع نساجی ایران بر پایه گزارش‌های وزارت اقتصاد ترکیه، در دوره ۱۹۵۴ تا ۲۰۱۶ میلادی، ۶۷۹ واحد صنعتی نساجی و پوشاک با سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در این کشور ایجاد شد که ۱۰.۲ درصد از کل واحدهای صنعتی با سرمایه خارجی را تشکیل می‌دهد.

امامی رئوف معتقد است تجربه موفق ترکیه در توسعه صنعت نساجی و پوشاک که با سیاست‌گذاری‌های جامع، حمایت‌های مستمر دولتی و تمرکز هدفمند بر صادرات توانسته نساجی را از یک صنعت اشتغال‌زا به یکی از ارکان اصلی اقتصاد خود تبدیل کند، می‌تواند الگویی برای کشورهای در حال توسعه از جمله ایران باشد.